

PARTIELE LEGGERWIJZIGING

Kenmerk LEGGER2019-B-01

Partiele wijziging van de legger regionale waterkeringen en legger wateren, zoals aangegeven op de leggerwijzigingskaart met kenmerk LEGGER2019-B-01.

Leggerwijziging volgt na uitvoering van de maatregelen uit de projectplannen met nummer 701805 (Verleggen waterkering Heulweg Gemeente Westland) en 701743 (Waterberging Oude Polder van Pijnacker)

Leggeractualisatie code:
Document nr:
Datum:

LEGGER2019-B-01
DMS 1424977
24-10-2019

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding leggerwijziging	3
1.2. Korte omschrijving leggerwijziging	3
1.3. Leeswijzer.....	4
Hoofdstuk 2. Toelichting veelgebruikte begrippen	5
Hoofdstuk 3. Doel van de leggerwijziging	6
Hoofdstuk 4. Uitgangspunten Leggerwijziging	6
4.1 Projectplanprocedure.....	6
Hoofdstuk 5. Omschrijving leggerwijziging, Kenmerk LEGGER2019-B-01	7
5.1. Overzicht van de gewijzigde waterstaatswerken op de leggerkaart.....	7
5.2. Overzicht van de gegevens per waterstaatswerk.....	8
5.3. Leggerwijzigingskaart (digitale verbeelding van de leggerwijziging).....	8
5.3.1. Gebruik leggerwijzigingskaart.....	8
5.4. Leggerwijzigingsdatabase	9
5.4.1. Beschrijving bestanden leggerwijzigingsdatabase.....	9
5.4.2. Gebruik leggerwijzigingsdatabase	10
5.4.3. Bestanden leggerwijzigingsdatabase (zip-bestand).....	10
BIJLAGE 1 Toelichting over de Leggers van Delfland	13
Algemeen	13
Waterstaatswerken in de legger	13
Legger: het tekstuele deel (leggertekst) en de digitale verbeelding (leggerkaart)	13
Relatie Keur Delfland, Algemene Regels en beleidsregels.....	14
Bestandsformaat leggerkaart/ leggerdatabase	14
Wijziging v/d leggerkaart: leggerwijzigingskaart/ leggerwijzigingsdatabase	15
BIJLAGE 2 Procedure en communicatie	15
Ter inzagelegging en kennisgeving ontwerp-leggerwijziging	15
Ter inzagelegging, kennisgeving en inwerkingtreding leggerwijziging.....	15
Beroep en hoger beroep.....	15
Bevoegd orgaan binnen het Hoogheemraadschap van Delfland	16

Hoofdstuk 1. Inleiding

Op grond van de Waterwet en de Waterschapswet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger. In de legger is omschreven aan welke ligging, vorm, afmeting en constructie waterstaatswerken moeten voldoen. Ook wordt aangegeven waar in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszone en het profiel van vrije ruimte liggen. Daarnaast wordt in de legger aangegeven op wie de onderhoudsplicht en verplichting rust.

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft zes leggers, te weten: Legger Wateren, Legger Zeewering, Legger Delflandsedijk, Legger Regionale Waterkeringen, Legger Polderkaden en Legger Landscheidingen.

De leggers van Delfland bestaan uit twee delen die elkaar aanvullen: een tekstueel deel, de *leggertekst*, en de digitale verbeelding, de *leggerkaart*. De leggerkaart is de interactieve omgeving die geografische kaarten, profielen en tabellen omvat waarin worden ontsloten:

- waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting, en constructie alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte, en
- onderhoudsplichten en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaarten van de leggers van Delfland zijn samengevoegd in één leggerkaart. De leggerkaart bestaat uit digitale gegevensbestanden, welke samen de *leggerdatabase* worden genoemd.

Dit document behandelt de leggerwijziging met kenmerk LEGGER2019-B-01. Het betreft een wijziging van de legger wateren en de legger regionale waterkeringen.

1.1. Aanleiding leggerwijziging

De uitvoering van de maatregelen uit de projectplannen met nummer 701743 (Waterberging Oude Polder van Pijnacker) en 701805 (Verleggen waterkering Heulweg Gemeente Westland) is afgerond. Hierdoor zijn nieuwe waterstaatswerken aangelegd of reeds bestaande waterstaatswerken gewijzigd of (deels) weggehaald. De nieuwe situatie moet in de leggers worden opgenomen om deze actueel te houden. Dit wordt met deze leggerwijziging bewerkstelligd.

1.2. Korte omschrijving leggerwijziging

Met deze leggerwijziging (kenmerk LEGGER2019-B-01) worden de legger regionale waterkeringen en legger wateren partieel gewijzigd, zoals aangegeven op de digitale verbeelding van deze leggerwijziging (*de leggerwijzigingskaart*). De leggerwijzigingskaart toont alleen de gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen in de legger (nieuw, gewijzigd en verwijderd). De leggerwijzigingskaart moet samen met de leggerteksten gelezen worden.

De leggerwijzigingskaart bestaat uit de bij deze leggerwijziging behorende digitale gegevensbestanden (*de leggerwijzigingsdatabase*) met kenmerk #1424830 – LEGGER2019-B-01_2019-10-23_LEGGERWIJZIGINGSDATABASE.ZIP.

Met deze leggerwijziging wordt alleen de leggerkaart partieel gewijzigd. Tijdens de terinzagelegging wordt dit aangegeven op de *leggerwijzigingskaart voor terinzagelegging* (kenmerk LEGGER2019-B-01) en tijdens de periode van beroepstermijn wordt dit aangegeven op de *leggerwijzigingskaart voor beroepstermijn* (kenmerk LEGGER2019-B-01). De leggerwijzigingskaart kan worden bekeken via de publicatie en via deze links:

- <https://hhdelfland.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=7215a0ea5c824b0caf3b84f916297fe1> (tijdens terinzagelegging en beroepstermijn);
- <https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggerwijzigingen-ter-inzage> (alleen tijdens terinzagelegging);
- <https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggers> (alleen tijdens beroepstermijn).

De leggerwijzigingskaart kan ook met de leggerwijzigingsdatabase gevisualiseerd worden (zie ook paragraaf 5.4.2).

Niet gewijzigde (onder)delen van de leggers zijn geen onderdeel geweest van besluitvorming. Hier staan dus ook geen rechtsmiddelen tegen open.

1.3. Leeswijzer

In *Hoofdstuk 2. Toelichting veelgebruikte begrippen* staat een omschrijving van de meest voorkomende begrippen in dit document. In *Hoofdstuk 3. Doel van de leggerwijziging* en *Hoofdstuk 4. Uitgangspunten Leggerwijziging* staan het doel en de uitgangspunten van deze leggerwijziging. In *Hoofdstuk 5. Omschrijving leggerwijziging, Kenmerk LEGGER2019-B-01* staat een beschrijving van de leggerwijziging, een toelichting op de leggerwijzigingskaart en een toelichting op de leggerwijzigingsdatabase en een lijst met alle bestandsnamen in de leggerwijzigingsdatabase.

In de *BIJLAGE 1 Toelichting over de Leggers van Delfland* staat een beschrijving van de leggers van Delfland, en in *BIJLAGE 2 Procedure en communicatie* staat een beschrijving van de procedure die wordt gevolgd. Deze informatie is van belang om de leggerwijziging en bijbehorende stukken goed te kunnen begrijpen.

Hoofdstuk 2. Toelichting veelgebruikte begrippen

In deze leggerwijziging wordt verstaan onder:

<i>Leggers</i>	<p>De zes leggers van het Hoogheemraadschap van Delfland. De legger is een juridisch instrument waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken en bijbehorende zonering naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen, wat de functie is én op wie de onderhoudsplicht rust.</p> <p>Delfland heeft op dit moment zes leggers: legger wateren, legger polderkaden, legger regionale waterkeringen, legger zeewering, legger Delflandsedijk en legger landscheidingen.</p> <p>De leggers bestaan uit twee delen die elkaar aanvullen: de <i>leggetekst</i> (het tekstuele deel), en de <i>leggerkaart</i> (de digitale verbeelding).</p>
<i>Leggerdatabase</i>	<p>De digitale bestanden waaruit de leggerkaart van de leggers bestaat. In deze digitale gegevensbestanden staat alles wat op de leggerkaart wordt getoond. Dit gaat om gegevens over bijvoorbeeld de ligging van een waterstaatswerk en zonering, de afmetingen en constructie, de functie, het leggerprofiel en op wie de onderhoudsplichtig rust.</p>
<i>Leggerkaart</i>	<p>De digitale verbeelding van de legger. De digitale verbeelding is een interactieve omgeving die geografische kaarten, profielen en tabellen omvat waarin worden ontsloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • waterstaatswerken naar ligging, vorm en afmeting, alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte; en • onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen. <p>De leggerkaart moet samen met de leggeteksten gelezen worden.</p>
<i>Leggetekst</i>	<p>Het tekstuele deel van de leggers. De leggeteksten moet samen met de leggerkaart gelezen worden.</p>
<i>Leggerwijzigingsdatabase</i>	<p>De digitale bestanden waaruit de leggerwijzigingskaart bestaat. De leggerwijzigingsdatabase is onderdeel van deze leggerwijziging.</p>
<i>Leggerwijzigingskaart</i>	<p>De digitale verbeelding van de leggerwijziging. De leggerwijzigingskaart toont alleen de met deze leggerwijziging gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen in de legger (nieuw, gewijzigd en verwijderd). De leggerwijzigingskaart moet samen met de leggeteksten gelezen worden.</p> <p>De leggerwijzigingskaart zal alleen gedurende de periode van de terinzagelegging en beroepstermijn beschikbaar zijn. Buiten deze periode kan de leggerwijzigingskaart met de leggerwijzigingsdatabase weer gevisualiseerd worden.</p>

Hoofdstuk 3. Doel van de leggerwijziging

Delfland heeft actuele leggers.

Met het wijzigen van de leggers wordt de actuele situatie van de waterstaatswerken, bijbehorende zoneringen en onderhoudsplichtigen juridisch vastgelegd. Delfland houdt hierdoor zijn beheerinstrumentarium zo actueel mogelijk. Met het opnemen van de waterstaatswerken en de bijbehorende zoneringen wordt ook de regelgeving van Delfland van kracht. In de overbruggingsperiode van realisatie tot leggerwijzigingen geldt al wel voor de onderhoudsplicht artikel 2.1 van de Keur Delfland en voor de verbodsbepalingen artikel 3.1 van de Keur Delfland.

Hoofdstuk 4. Uitgangspunten Leggerwijziging

Deze leggerwijziging is getoetst aan het gestelde in de projectplannen met bijbehorende bijlagen, de oplevering van de uitgevoerde werken, de uitgangspunten voor de leggers en de bepalingen in de leggetekst. De ligging van de waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen op de leggerkaart, en de specifieke gegevens zoals de functie, afmetingen van de normatieve toestand en het aanwijzen van de onderhoudsplichtigen van de waterstaatswerken zijn hierop gebaseerd.

4.1 Projectplanprocedure

Delfland heeft voor het wijzigen van de waterstaatswerken (volgend uit de projectplannen 701805 en 701743) de projectplanprocedure doorlopen. De datums van de vaststelling en de publicatie in het Waterschapsblad staan in onderstaande tabel.

Nummer projectplan	Titel projectplan	Datum vaststelling	Publicatie Besluit (nummer Waterschapsblad en datum)
701743	Waterberging Oude Polder van Pijnacker	1 juni 2017	Nr 5414, 19 juni 2017
701805	Verleggen waterkering Heulweg Gemeente Westland	14 december 2015	Nr 9933, 22 december 2015

Het projectplan bevat onder andere de beschrijving van de te wijzigen en/of aan te leggen waterstaatswerken. Bij het opstellen van de projectplannen is gebruik gemaakt van de op dat moment geldende regelgeving van Delfland en is getoetst in hoeverre deze werkzaamheden passen binnen de doelstellingen van de Waterwet.

Deze vastgestelde projectplannen kunnen worden ingezien via de publicaties in het Waterschapsblad. Deze zijn ontsloten via de website www.officielebekendmakingen.nl.

Hoofdstuk 5. Omschrijving leggerwijziging, Kenmerk LEGGER2019-B-01

De uitvoering van de maatregelen uit de projectplannen met nummer 701743 (Waterberging Oude Polder van Pijnacker) en 701805 (Verleggen waterkering Heulweg Gemeente Westland) is afgerond. Hierdoor zijn nieuwe waterstaatswerken aangelegd of reeds bestaande waterstaatswerken gewijzigd of (deels) weggehaald. De nieuwe situatie moet in de legger worden opgenomen om deze actueel te houden. Dit wordt met deze leggerwijziging, met kenmerk LEGGER2019-B-01, bewerkstelligd.

Met deze leggerwijziging worden alleen de legger regionale waterkeringen en legger wateren partieel gewijzigd. De wijziging betreft alleen een wijziging van de leggerkaart.

Met deze wijziging worden de nieuw gerealiseerde waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen op de leggerkaart opgenomen, de gewijzigde waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen op de leggerkaart aangepast en weggehaalde (delen van) waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen van de leggerkaart verwijderd. De wijzigingen (inclusief bijbehorende gegevens) wordt getoond op de digitale verbeelding van deze leggerwijziging (*de leggerwijzigingskaart*). Deze bijbehorende gegevens op de leggerkaart verschillen per type waterstaatswerk. De leggerwijzigingskaart moet samen met de leggerteksten gelezen worden.

In paragraaf 5.3 staat een omschrijving van de leggerwijzigingskaart en toelichting voor gebruik. In paragraaf 5.1 staat een overzicht van de in de legger gewijzigde waterstaatswerken, behorende bij deze leggerwijziging. In paragraaf 5.2 staat een overzicht van de gegevens die in de legger kunnen worden opgenomen

De leggerwijzigingskaart bestaat uit de bij deze leggerwijziging behorende digitale gegevensbestanden (*de leggerwijzigingsdatabase*) met kenmerk #1424830 – LEGGER2019-B-01_2019-10-23_LEGGERWIJZIGINGSDATABASE.ZIP. In paragraaf 5.4 staat een omschrijving van de leggerwijzigingsdatabase en een toelichting voor gebruik.

De leggerwijzigingskaart is alleen beschikbaar voor de periode van terinzagelegging en beroepstermijn, en kan worden bekeken via de publicatie en via deze links:

- <https://hhdelfland.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=7215a0ea5c824b0caf3b84f916297fe1> (tijdens terinzagelegging en beroepstermijn);
- <https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggerwijzigingen-ter-inzage> (alleen tijdens terinzagelegging);
- <https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggers> (alleen tijdens beroepstermijn).

Daarna kan de leggerwijzigingskaart met de leggerwijzigingsdatabase weer gevisualiseerd worden (zie ook paragraaf 5.4.2).

Na de inwerkingtreding van deze leggerwijziging is de leggerkaart gewijzigd krachtens deze partiele leggerwijziging.

5.1. Overzicht van de gewijzigde waterstaatswerken op de leggerkaart

Een overzicht van de op de leggerkaart gewijzigde waterstaatswerken staat in onderstaande tabellen per projectplan beschreven. Deze waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen staan aangegeven op de leggerwijzigingskaart.

Projectplan nummer: 701743 Titel: Waterberging Oude Polder van Pijnacker Locatie: gelegen in de gemeente Pijnacker-Nootdorp, tussen de Katwijkerlaan en Lange Campen en begrensd door Oostelijke randweg, het bedrijventerrein De Boezem en het Uitwateringskanaal	
Nieuw op de leggerkaart:	<ul style="list-style-type: none"> • Bergingsgebied • Regionale waterkering • Waterkerende constructie • Primair water • Meerdere secundaire wateren • Meerdere natte ecologische zones • Gemaal inclusief bijbehorende persleiding

	<ul style="list-style-type: none"> • Drie open duikers • Twee afsluitbare duikers • Stuw
Gewijzigd op de leggerkaart:	<ul style="list-style-type: none"> • n.v.t.
Verwijderd van de leggerkaart:	<ul style="list-style-type: none"> • Gedeeltelijk gedempte wateren • Twee open duikers

Projectplan nummer: 701805	
Titel: Verleggen waterkering Heulweg, Gemeente Westland	
Locatie: Gemeente Westland, nabij Rozemarijn 10 en tegenover Heulweg 22 en 32	
Nieuw op de leggerkaart:	<ul style="list-style-type: none"> • Eén duiker • Twee natte ecologische zones
Gewijzigd op de leggerkaart:	<ul style="list-style-type: none"> • Verleggen van de regionale waterkering
Verwijderd van de leggerkaart:	<ul style="list-style-type: none"> • Gedeeltelijk gedempte watergang

5.2. Overzicht van de gegevens per waterstaatswerk

De gegevens die in de legger zijn opgenomen verschillen per waterstaatswerk. De gegevens staan, afhankelijk van het type waterstaatswerk, in de leggertekst of op de leggerkaart.

Per waterstaatswerk kunnen onderstaande gegevens op de leggerkaart worden opgenomen:

- de ligging van een waterstaatswerk, aangrenzende beschermingszone en in voorkomend geval het profiel van vrije ruimte;
- specifieke gegevens van een waterstaatswerk, zoals:
  - de functie, het type en/of subtype,
  - de afmetingen van de normatieve toestand,
  - het leggerprofiel (de normatieve dwars- en/of langsdoorsneden),
  - de onderhoudsplichtigen per type onderhoud.

De gegevens van waterstaatswerken en zoneringen, die met deze leggerwijziging op de leggerkaart worden opgenomen zijn te zien op de leggerwijzigingskaart.

5.3. Leggerwijzigingskaart (digitale verbeelding van de leggerwijziging)

De leggerwijzigingskaart toont alleen de gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen in de legger (nieuw, gewijzigd en verwijderd). Dit wordt getoond op twee losse kaarten (kaart 1 en kaart 2). De leggerwijzigingskaart moet samen met het tekstuele deel van de leggers worden gelezen.

De leggerwijzigingskaart is een digitale geografische interactieve kaart. De leggerwijzigingskaart toont alleen de gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen in de legger, behorende bij deze leggerwijziging. De kaart is alleen beschikbaar tijdens de terinzagelegging en beroepstermijn.

De gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen worden getoond op twee losse kaarten (kaart 1 en kaart 2).

- Kaart 1: nieuw en gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen
Op deze kaart staan alle, met deze leggerwijziging, op de leggerkaart nieuw en gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen, inclusief bijbehorende gegevens.
- Kaart 2: verwijderde waterstaatswerken en zoneringen
Op deze kaart staan alle, met deze leggerwijziging, van de leggerkaart verwijderde waterstaatswerken en zoneringen.

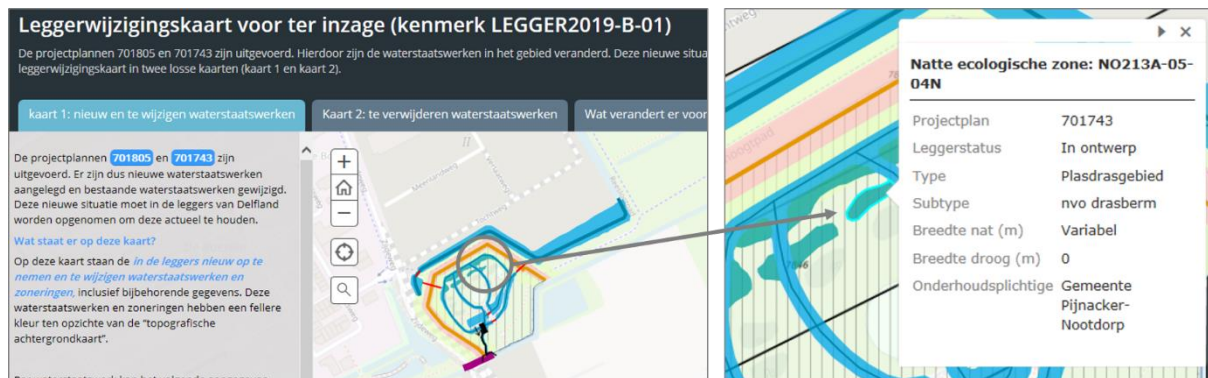
Vanuit de leggerwijzigingskaart kan ook de nu geldende leggerkaart worden bekeken.

5.3.1. Gebruik leggerwijzigingskaart

De gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen staan aangegeven met een fellere kleur ten opzichte van de "topografische achtergrondkaart". De waterstaatswerken en zoneringen worden zichtbaar als er wordt ingezoomd naar een kleiner gebied. Dit kan door te klikken op het projectnummer, door gebruik te maken van de +/- knoppen, of door een adres of projectcode in te voeren in de balk bij het vergrootglas.

Door op een waterstaatswerk op de kaart te klikken, opent er een pop-up scherm. Hierin staan de specifieke gegevens van dat waterstaatswerk, zoals de afmetingen of op wie de onderhoudsplicht rust. Ook kan, indien van toepassing, de bijlage met het leggerprofiel worden geopend. Een voorbeeld van de werking van de leggerwijzigingskaart is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Voorbeeld weergave van de interactieve leggerwijzigingskaart

5.4. Leggerwijzigingsdatabase

De digitale bestanden waaruit de leggerwijzigingskaart bestaat worden samen de leggerwijzigingsdatabase genoemd. In de leggerwijzigingsdatabase staan alle met deze leggerwijziging gewijzigde gegevens van waterstaatswerken en zoneringen opgeslagen. De leggerwijzigingsdatabase is onderdeel van deze leggerwijziging en bestaat uit digitale gegevensbestanden in de *leggerwijzigingsdatabase* met kenmerk #1424830 – LEGGER2019-B-01_2019-10-23_LEGGERWIJZIGINGSDATABASE.ZIP.

De leggerwijzigingsdatabase is een zip-bestand welke uit meerdere bestanden bestaat. In paragraaf 5.4.1 staat een beschrijving van de bestanden. De lijst met bestandsnamen in de leggerdatabase behorende bij deze leggerwijziging staat in paragraaf 5.4.3.

De leggerwijzigingskaart kan gevisualiseerd worden door een kaartindeling van de leggerwijzigingsdatabase met Arcgis programma te openen (zie ook paragraaf 5.4.2).

Na de inwerkingtreding van deze leggerwijziging is de leggerdatabase (en dus ook de leggerkaart) gewijzigd krachtens deze partiele leggerwijziging.

5.4.1. Beschrijving bestanden leggerwijzigingsdatabase

De leggerwijzigingsdatabase is een zip-bestand welke bestaat uit vier bestanden met de extensie .MXD en een file geodatabase. De bestanden met de extensie .MXD bevatten een indeling voor vier kaarten behorende bij deze leggerwijziging met daarin de beschrijving en gemarkeerde objecten. De file geodatabase is een verzameling van bestanden in een map waarin de geografische datasets zijn opgeslagen. Hierin staan dus alle (geografische) data van alle te wijzigen waterstaatswerken en zoneringen op de leggerkaart, zowel inhoudelijke wijzigingen als administratieve (niet-inhoudelijke) wijzigingen.

Hieronder staat een korte beschrijving van de vier kaartindelingen (bestanden met .MXD extensie):

LEGGER2019-B-01_2019-10-23_GEREALISEERD_GDB.mxd

Dit is de kaartindeling van kaart 1 van de leggerwijzigingskaart. Op deze kaart staan alle, met deze leggerwijziging, op de leggerkaart nieuw en gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen, inclusief bijbehorende gegevens.

LEGGER2019-B-01_2019-10-23_VERWIJDERD_GDB.mxd

Dit is de kaartindeling van kaart 2 van de leggerwijzigingskaart. Op deze kaart staan alle, met deze leggerwijziging, van de leggerkaart verwijderde waterstaatswerken en zoneringen, inclusief bijbehorende gegevens.

LEGGER2019-B-01_2019-10-23_GEREALISEERD_ADMIN_GDB.mxd & LEGGER2019-B-01_2019-10-23_VERWIJDERD_ADMIN_GDB.mxd

Dit is de kaartindeling voor de administratieve wijzigingskaart I en II. Op de administratieve wijzigingskaarten staan de waterstaatswerken en zoneringen, welke Delfland administratief in de leggerdatabase opneemt, aanpast of verwijderd om de (inhoudelijke) leggerwijziging te kunnen doorvoeren op de leggerkaart. Dit zijn de niet-inhoudelijk gewijzigde (onder)delen van de legger en deze zijn geen onderdeel van besluitvorming. Hier staan dan ook geen rechtsmiddelen tegen open. Deze kaartindelingen worden ook niet getoond op de leggerwijzigingskaart.

5.4.2. Gebruik leggerwijzigingsdatabase

Met een Arcgis programma kunnen de kaartindelingen worden geopend. Hiervoor dient een nieuwere versie van Arcgis gebruikt te worden dan waarmee de mxd-files zijn gemaakt. De geopende kaarten tonen de gewijzigde onderdelen van de leggerkaart, zoals deze ook getoond worden op de leggerwijzigingskaart.

5.4.3. Bestanden leggerwijzigingsdatabase (zip-bestand)

De leggerwijzigingsdatabase is een zip-bestand en bestaat uit de 174 in onderstaande tabel benoemde bestanden.

Filenaam	Laatst gewijzigd op		Grootte (bytes)
	Datum	Tijd	
LEGGER2019-B-01_2019-10-23_GEREALISEERD_GDB.mxd	23-10-2019	15:40	1.027.584
LEGGER2019-B-01_2019-10-23_VERWIJDERD_GDB.mxd	23-10-2019	15:41	929.280
LEGGER2019-B-01_2019-10-23_GEREALISEERD_ADMIN_GDB.mxd	23-10-2019	15:41	625.152
LEGGER2019-B-01_2019-10-23_VERWIJDERD_ADMIN_GDB.mxd	23-10-2019	15:42	581.120
a00000001.freelist	25-6-2019	12:20	16.728
a00000001.gdbindexes	11-6-2018	15:58	110
a00000001.gdbtable	25-6-2019	12:20	1.553
a00000001.gdbtablx	25-6-2019	12:20	5.152
a00000001.TablesByName.atx	25-6-2019	12:20	16.406
a00000002.gdbtable	11-6-2018	15:58	2.055
a00000002.gdbtablx	11-6-2018	15:58	5.152
a00000003.gdbindexes	11-6-2018	15:58	42
a00000003.gdbtable	3-6-2019	12:38	2.964
a00000003.gdbtablx	3-6-2019	12:38	5.152
a00000004.CatItemsByPhysicalName.atx	25-6-2019	12:20	20.502
a00000004.CatItemsByType.atx	25-6-2019	12:17	4.118
a00000004.FDO_UUID.atx	25-6-2019	12:17	4.118
a00000004.freelist	25-6-2019	12:20	86.360
a00000004.gdbindexes	11-6-2018	15:58	310
a00000004.gdbtable	25-6-2019	12:20	3.623.260
a00000004.gdbtablx	25-6-2019	12:20	5.152
a00000004.spx	25-6-2019	12:20	4.118
a00000005.CatItemTypesByName.atx	2-7-2019	12:05	12.310
a00000005.CatItemTypesByParentTypeID.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000005.CatItemTypesByUUID.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000005.gdbindexes	11-6-2018	15:58	296
a00000005.gdbtable	2-7-2019	12:05	1.971
a00000005.gdbtablx	2-7-2019	12:05	5.152
a00000006.CatRelsByDestinationID.atx	25-6-2019	12:17	16.406
a00000006.CatRelsByOriginID.atx	25-6-2019	12:17	16.406
a00000006.CatRelsByType.atx	25-6-2019	12:17	20.502
a00000006.FDO_UUID.atx	25-6-2019	12:17	16.406
a00000006.freelist	25-6-2019	12:17	4.440
a00000006.gdbindexes	11-6-2018	15:58	318
a00000006.gdbtable	25-6-2019	12:17	14.936
a00000006.gdbtablx	25-6-2019	12:17	5.152
a00000007.CatRelTypesByBackwardLabel.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000007.CatRelTypesByDestItemTypeID.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000007.CatRelTypesByForwardLabel.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000007.CatRelTypesByName.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000007.CatRelTypesByOriginItemTypeID.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000007.CatRelTypesByUUID.atx	2-7-2019	12:05	4.118
a00000007.gdbindexes	11-6-2018	15:58	602
a00000007.gdbtable	2-7-2019	12:05	3.363
a00000007.gdbtablx	2-7-2019	12:05	5.152
a00000012.gdbtable	25-6-2018	13:39	15.884
a00000012.gdbtablx	25-6-2018	13:39	5.152
a00000012.spx	25-6-2018	13:39	4.118
a00000013.gdbtable	25-6-2018	17:20	2.017.731
a00000013.gdbtablx	25-6-2018	17:21	5.152
a00000013.spx	25-6-2018	17:21	16.406
a00000038.gdbtable	4-6-2019	14:08	2.777
a00000038.gdbtablx	4-6-2019	14:08	5.152
a00000038.gdbindexes	4-6-2019	14:08	116
a00000042.G104REL_OBJECTID.atx	25-6-2019	12:17	4.118
a0000003c.gdbtable	4-6-2019	15:58	148.066
a00000038.spx	4-6-2019	14:08	4.118
a0000003c.gdbtablx	4-6-2019	15:58	5.152
a0000003c.gdbindexes	4-6-2019	15:46	166
a0000003b.gdbtable	4-6-2019	14:13	2.984
a0000003b.gdbtablx	4-6-2019	14:13	5.152

a00000039.gdbtable	4-6-2019	14:08	3.108
a00000039.gdbtablx	4-6-2019	14:08	5.152
a00000039.gdbindexes	4-6-2019	14:08	116
a00000039.spx	4-6-2019	14:08	4.118
a0000003b.gdbindexes	4-6-2019	14:13	116
a0000003b.spx	4-6-2019	14:13	4.118
a0000003a.gdbtable	4-6-2019	14:09	3.565
a0000003a.gdbtablx	4-6-2019	14:09	5.152
a0000003a.gdbindexes	4-6-2019	14:09	116
a0000003a.spx	4-6-2019	14:09	4.118
a0000003c.GDB_97_REL_OBJECTID.atx	4-6-2019	15:58	4.118
gdb	11-6-2018	15:58	4
timestamps	2-7-2019	12:05	400
a0000003d.freelist	25-6-2019	12:15	4.440
a0000003e.freelist	25-6-2019	12:15	16.728
a0000003d.gdbtable	25-6-2019	12:15	1.958
a0000003d.gdbtablx	25-6-2019	12:15	5.152
a0000003d.gdbindexes	25-6-2019	12:05	124
a0000003d.spx	25-6-2019	12:15	4.118
a00000042.gdbtable	25-6-2019	12:17	148.066
a00000042.gdbtablx	25-6-2019	12:17	5.152
a00000042.gdbindexes	25-6-2019	12:17	160
a0000003e.gdbtable	25-6-2019	12:15	41.777
a0000003e.gdbtablx	25-6-2019	12:15	5.152
a0000003e.gdbindexes	25-6-2019	12:06	116
a0000003e.spx	25-6-2019	12:15	4.118
a00000041.freelist	25-6-2019	12:40	12.632
a0000003f.freelist	25-6-2019	12:43	12.632
a0000003f.gdbtable	25-6-2019	12:43	2.994
a00000034.gdbtable	4-6-2019	9:54	5.044
a00000026.gdbtable	4-6-2019	9:51	3.510
a00000026.gdbtablx	4-6-2019	9:51	5.152
a00000026.gdbindexes	4-6-2019	9:51	116
a00000026.spx	4-6-2019	9:51	4.118
a00000034.gdbtablx	4-6-2019	9:54	5.152
a00000034.gdbindexes	4-6-2019	9:54	116
a00000027.gdbtable	4-6-2019	9:52	3.145
a00000027.gdbtablx	4-6-2019	9:53	5.152
a00000027.gdbindexes	4-6-2019	9:52	116
a00000027.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000034.spx	4-6-2019	9:54	4.118
a0000003f.gdbtablx	25-6-2019	12:43	5.152
a00000028.gdbtable	4-6-2019	9:52	3.771
a00000028.gdbtablx	4-6-2019	9:53	5.152
a00000028.gdbindexes	4-6-2019	9:52	116
a00000028.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000035.gdbtable	4-6-2019	9:54	3.394
a00000035.gdbtablx	4-6-2019	9:54	5.152
a00000029.gdbtable	25-6-2019	12:59	2.448
a00000029.gdbtablx	4-6-2019	9:53	5.152
a00000029.gdbindexes	4-6-2019	9:52	116
a00000029.spx	25-6-2019	12:59	4.118
a00000035.gdbindexes	4-6-2019	9:54	116
a0000003f.gdbindexes	25-6-2019	12:17	116
a0000002a.gdbtable	4-6-2019	9:52	5.182
a0000002a.gdbtablx	4-6-2019	9:53	5.152
a0000002a.gdbindexes	4-6-2019	9:52	116
a0000002a.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000035.spx	4-6-2019	9:54	4.118
a0000002b.gdbtable	4-6-2019	9:52	3.954
a0000002b.gdbtablx	4-6-2019	9:53	5.152
a0000002b.gdbindexes	4-6-2019	9:52	116
a0000002b.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a0000003f.spx	25-6-2019	12:43	4.118
a00000036.gdbtable	4-6-2019	9:54	2.762
a0000002c.gdbtable	4-6-2019	9:53	6.314
a0000002c.gdbtablx	4-6-2019	9:53	5.152
a0000002c.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a0000002c.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000036.gdbtablx	4-6-2019	9:54	5.152
a0000002d.gdbtable	4-6-2019	9:53	3.336
a0000002d.gdbtablx	4-6-2019	9:53	5.152
a0000002d.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a0000002d.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000036.gdbindexes	4-6-2019	9:54	116
a00000036.spx	4-6-2019	9:54	4.118
a0000002e.gdbtable	4-6-2019	9:53	2.868

a0000002e.gdbtblx	4-6-2019	9:53	5.152
a0000002e.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a0000002e.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000040.gdbtable	25-6-2019	12:53	3.771
a00000037.gdbtable	4-6-2019	9:54	3.593
a0000002f.gdbtable	4-6-2019	9:53	4.519
a0000002f.gdbtblx	4-6-2019	9:53	5.152
a0000002f.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a0000002f.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000037.gdbtblx	4-6-2019	9:54	5.152
a00000037.gdbindexes	4-6-2019	9:54	116
a00000030.gdbtable	4-6-2019	9:53	4.846
a00000030.gdbtblx	4-6-2019	9:53	5.152
a00000030.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a00000030.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000037.spx	4-6-2019	9:54	4.118
a00000040.gdbtblx	25-6-2019	12:53	5.152
a00000031.gdbtable	25-6-2019	12:59	2.935
a00000031.gdbtblx	4-6-2019	9:53	5.152
a00000031.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a00000031.spx	25-6-2019	12:59	4.118
a00000040.gdbindexes	25-6-2019	12:17	116
a00000040.spx	25-6-2019	12:48	4.118
a00000032.gdbtable	4-6-2019	9:53	2.951
a00000032.gdbtblx	4-6-2019	9:53	5.152
a00000032.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a00000032.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000033.gdbtable	4-6-2019	9:53	2.994
a00000033.gdbtblx	4-6-2019	9:53	5.152
a00000033.gdbindexes	4-6-2019	9:53	116
a00000033.spx	4-6-2019	9:53	4.118
a00000040.freelist	25-6-2019	12:53	29.016
a00000041.gdbtable	25-6-2019	12:40	4.519
a00000041.gdbtblx	25-6-2019	12:40	5.152
a00000041.gdbindexes	25-6-2019	12:17	116
a00000041.spx	25-6-2019	12:35	4.118

BIJLAGE 1 Toelichting over de Leggers van Delfland

In deze bijlage staat een toelichting over de leggers van Delfland. Deze informatie is van belang om de leggerwijziging en bijbehorende stukken goed te kunnen begrijpen.

Algemeen

Delfland is wettelijk verplicht om een legger te hebben met alle waterstaatswerken in ons beheergebied. De legger is een juridisch instrument waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken en bijbehorende zoneringsnaar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen, wat de functie is én op wie de onderhoudsplicht en verplichting rust.

De leggers van Delfland zijn gebaseerd op zowel de Waterwet als de Waterschapswet. In de Omgevingsverordening Zuid-Holland, het Reglement voor Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland en de Inspraakverordening Delfland zijn nadere voorschriften over de inhoud van de legger en de voorbereidingsprocedure opgenomen.

Delfland heeft op dit moment zes leggers: legger wateren, legger polderkaden, legger regionale waterkeringen, legger zeewering, legger Delflandsedijk en legger landscheidingen.

De leggers bestaan uit twee delen die elkaar aanvullen: de leggertekst (het tekstuele deel), en de digitale verbeelding, ook wel de leggerkaart genoemd. De leggerkaart is een interactieve omgeving die geografische kaarten, profielen en tabellen omvat waarin worden ontsloten:

- waterstaatswerken naar ligging, vorm en afmeting, alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte; en
- onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaart (digitale verbeelding) bestaat uit digitale gegevensbestanden ('leggerdatabase').

De nu geldende leggerkaart, leggerteksten en leggerdatabase zijn te vinden op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland (<https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggers>).

Waterstaatswerken in de legger

Delfland neemt in de leggers alle waterstaatswerken die van belang zijn voor het functioneren van het watersysteem in het beheergebied van Delfland op. Er zijn vele type waterstaatswerken, die onderverdeeld zijn in vier categorieën, te weten: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering, of ondersteunend kunstwerk.

Tabel 1: Waterstaatswerken in de leggers van Delfland

Waterkeringen	primaire waterkeringen (zeewering en Delflandsedijk), regionale waterkeringen en overige waterkeringen (polderkaden, landscheidingen en waterscheidingen).
Oppervlaktewaterlichamen	primaire wateren, secundaire wateren en natte ecologische zones
Bergingsgebieden	
Ondersteunende kunstwerken	stuw, keerschot, duiker, sifon, hevel, inlaatduiker, sluis, gemaal, waterkerende constructie en meer.

Legger: het tekstuele deel (leggertekst) en de digitale verbeelding (leggerkaart)

In de legger staan:

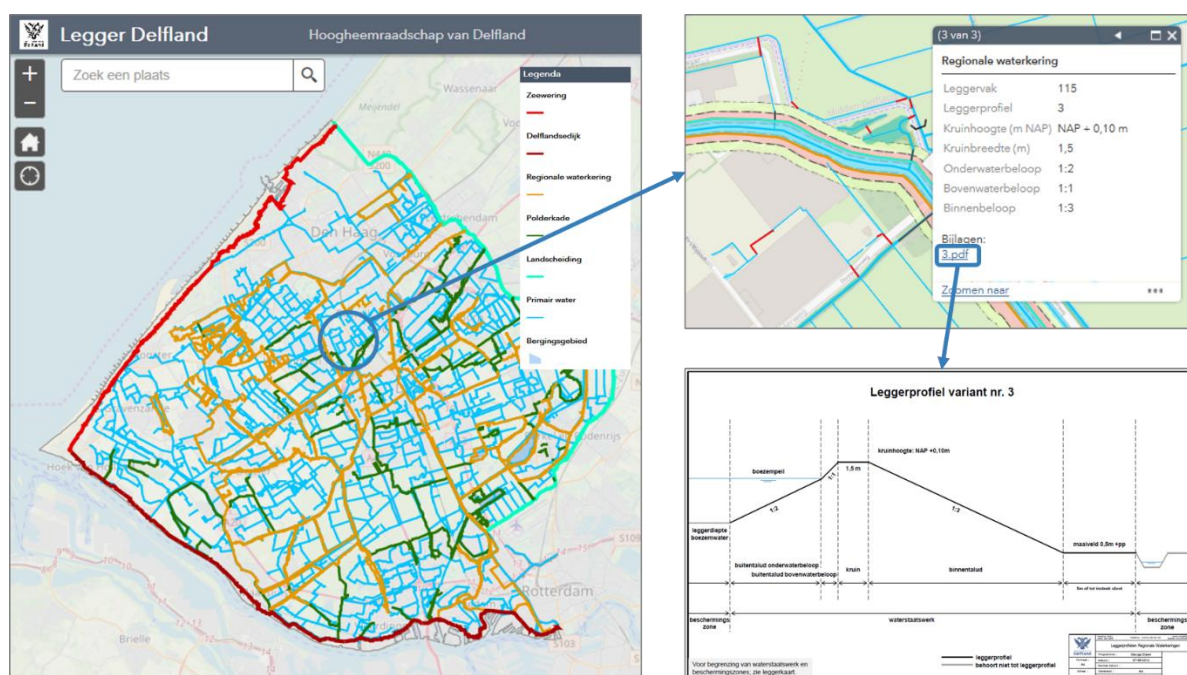
- de ligging van een waterstaatswerk, aangrenzende beschermingszone en in voorkomend geval het profiel van vrije ruimte;
- specifieke gegevens van een waterstaatswerk, zoals:
  - de functie, het type en subtype,
  - de afmetingen van de normatieve toestand,
  - het leggerprofiel (de normatieve dwars- en/of langsdoorsneden),
  - de onderhoudsplichtigen per type onderhoud.

De gegevens die in de legger zijn opgenomen verschillen per waterstaatswerk. De gegevens staan, afhankelijk van het type waterstaatswerk, in de leggertekst of op de leggerkaart. Delfland streeft ernaar om uiteindelijk alle gegevens te tonen op de leggerkaart.

Op de leggerkaart staan de waterstaatswerken en zoneringen. De waterstaatswerken en zoneringen worden zichtbaar als er wordt ingezoomd naar een kleiner gebied. Dit kan door gebruik te maken van de +/- knoppen, of door een adres of code in te voeren in de balk bij het vergrootglas.

Om de specifieke gegevens van een waterstaatswerk of zonering te bekijken, klikt u op een waterstaatswerk of zonering. Er opent een pop-up scherm. Hierin staan de specifieke gegevens van dat waterstaatswerk, zoals de afmetingen of op wie de onderhoudsplicht rust. Ook kan, indien van toepassing, de bijlage met het leggerprofiel worden geopend. Een voorbeeld van de werking van de leggerkaart is weergegeven in Figuur 2.

De leggerkaart moet samen met de leggertekst gelezen worden. De leggerteksten bevatten generieke regels over ligging, vorm en afmeting, of aanwijzingen van onderhoudsplichtigen voor zover dit niet op de leggerkaart is opgenomen.

Figuur 2: Werking van de interactieve leggerkaart: 1) Zoom in op een kleiner gebied om alle waterstaatswerken en zoneringen te zien; 2) open het scherm met specifieke gegevens door op een waterstaatswerk te klikken; 3) indien aanwezig: open het leggerprofiel door op de bijlage te klikken.

Relatie Keur Delfland, Algemene Regels en beleidsregels

De Keur is een verordening van Delfland en bevat de regels die gelden voor waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen. Deze regels helpen bij het goed laten functioneren van het watersysteem. In de keur is aangegeven wat er niet mag zonder watervergunning. In de beleidsregels staat onder welke voorwaarden een vergunning verleend wordt. De algemene regels geven aan wanneer bepaalde activiteiten ook zonder vergunning toegestaan zijn.

In de legger wordt de ligging van de waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen aangegeven en daarmee waar de verschillende regels van Delfland gelden.

Bestandsformaat leggerkaart/ leggerdatabase

De leggerkaart (de digitale verbeelding van de legger) bestaat uit digitale gegevensbestanden ('leggerdatabase'). In deze digitale gegevensbestanden staat alles wat op de leggerkaart wordt getoond. Dit gaat om gegevens over bijvoorbeeld de ligging van een waterstaatswerk en zonering, de afmetingen en constructie, de functie, het leggerprofiel en op wie de onderhoudsplichtig rust.

De leggerdatabase is een zip-bestand welke bestaat uit een bestand met de extensie .MXD en een file geodatabase. Deze leggerdatabase kan gedownload worden van de website van het Hoogheemraadschap van Delfland en geopend worden met een ArcGIS programma. Het bestand met de extensie .MXD bevat een indeling van de leggerkaart met daarin de beschrijving en gemarkeerde objecten. De file geodatabase is een verzameling van bestanden in een map waarin de geografische datasets zijn opgeslagen. Hierin staan dus alle (geografische) data van alle waterstaatswerken op de leggerkaart.

Wijziging v/d leggerkaart: leggerwijzigingskaart/ leggerwijzigingsdatabase

Als de leggerkaart partieel wordt gewijzigd, dan worden de gewijzigde onderdelen getoond op de digitale verbeelding van de leggerwijziging, de *leggerwijzigingskaart*. De leggerwijzigingskaart toont alleen de in de legger gewijzigde waterstaatswerken en zoneringen (inclusief bij behorende gegevens) (nieuw, gewijzigd en verwijderd). De leggerwijzigingskaart bestaat uit digitale gegevensbestanden, de *leggerwijzigingsdatabase*. Deze leggerwijzigingsdatabase maakt onderdeel uit van de leggerwijziging. De leggerwijzigingskaart zal alleen gedurende de periode van de terinzagelegging en beroepstermijn beschikbaar zijn. Buiten deze periode kan de leggerwijzigingskaart met de leggerwijzigingsdatabase weer gevisualiseerd worden.

Na inwerkingtreding van de leggerwijziging is de legger gewijzigd krachtens die partiele leggerwijziging. De leggerkaart en leggerdatabase zijn dan aangepast met de leggerwijziging.

BIJLAGE 2 Procedure en communicatie

Deze partiële wijziging van de leggers van Delfland zal worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht).

Ter inzagelegging en kennisgeving ontwerp-leggerwijziging

Delfland geeft kennis van de ontwerp-leggerwijziging met een publicatie in het Waterschapsblad en op de website van Delfland. Ook krijgen belanghebbenden een brief ter kennisgeving. Belanghebbenden zijn diegenen op wie de voorgestelde leggerwijziging betrekking heeft (bijvoorbeeld: een belanghebbende krijgt een onderhoudsverplichting toegewezen). In de brief worden zij geïnformeerd over de leggerwijziging, het ontwerpbesluit, hoe zij deze kunnen bekijken, wat er voor hen verandert en hoe zij hierop kunnen reageren.

De ontwerp-leggerwijziging en de daarop betrekking hebbende stukken liggen voor een periode van zes weken ter inzage. De stukken zijn digitaal te raadplegen via de bijlagen bij de publicatie. De leggerwijzigingskaart kan bekeken worden via de links in de publicatie of de links in dit document. Ook is het op afspraak te raadplegen op het kantoor van Delfland. Vanaf de dag waarop de ontwerp-leggerwijziging ter inzage is gelegd kunnen er gedurende zes weken mondelinge en/of schriftelijke zienswijzen ingediend worden.

Ter inzagelegging, kennisgeving en inwerkingtreding leggerwijziging.

Het nemen van het definitieve besluit van de leggerwijziging is afhankelijk van de eventueel ingediende zienswijzen. Indien er geen zienswijzen zijn ingediend wordt de leggerwijziging ongewijzigd vastgesteld.

Delfland geeft kennis van het definitieve besluit met een publicatie in het Waterschapsblad en op de website van Delfland. Ook stuurt Delfland een brief, inclusief Nota van Beantwoording, aan diegenen die een zienswijze hebben ingediend. De leggerwijziging en de daarop betrekking hebbende stukken zijn met ingang van de dag van de publicatie in het Waterschapsblad gedurende zes weken in te zien. De stukken zijn digitaal te raadplegen via de bijlagen bij de publicatie. De leggerwijzigingskaart kan bekeken worden via de links in de publicatie of de links in dit document. Ook is het op afspraak te raadplegen op het kantoor van Delfland.

De vastgestelde leggerwijziging treedt doorgaans in werking met ingang van de achtste dag na publicatie in het Waterschapsblad.

Beroep en hoger beroep

Belanghebbenden die bij de voorbereiding van het besluit tijdig hun zienswijzen naar voren hebben gebracht, of belanghebbenden die niet verweten kunnen worden dat ze geen of te laat een

zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen dit besluit. Beroep en hoger beroep instellen is alleen mogelijk in de navolgende gevallen:

- het aanwijzen van onderhoudsplichtigen en verplichtingen van waterstaatswerken (Waterschapswet);
- de ligging van een bergingsgebied en beschermingszone (Waterwet).

Tegen het vaststellen van de ligging, vorm, afmeting en constructie van overige waterstaatswerken (normatieve toestand) staat geen rechtsbescherming open. Dit volgt uit artikel 8.5, Algemene wet bestuursrecht. De achtergrond daarvan is dat tegen het projectplan (welke vereist is voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk) reeds bestuursrechtelijke rechtsbescherming open heeft gestaan. Niet gewijzigde (onder)delen van de legger zijn geen onderdeel van deze leggerwijziging en dus ook niet van de besluitvorming. Ook hier staan dus geen rechtsmiddelen tegen open.

Er geldt een beroepstermijn van zes weken vanaf de dag na de bekendmaking van het definitieve besluit. Een ingediend beroepschrift schorst de werking van het besluit niet. In spoedeisende gevallen kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de voorzieningenrechten van de Rechtbank.

Bevoegd orgaan binnen het Hoogheemraadschap van Delfland

Het vaststellen van een leggerwijziging volgend uit een projectplan is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering die op 18 februari 2016 is gedelegeerd aan dijkgraaf en hoogheemraden. Dijkgraaf en hoogheemraden hebben het vaststellen van een leggerwijziging volgend uit een projectplan op 1 maart 2016 gemandateerd aan de secretaris-directeur.